

Rätt förutsättningar för sjukskrivning

Betänkande av utredningen om läkarintygets betydelse i
sjukpenningärenden (SOU 2023:48)

Utredningens uppdrag

1. Utreda orsaker till att läkare och handläggare bedömer arbetsförmågans nedsättning olika. Bör läkarens bedömning av arbetsförmågan få större tyngd vid Försäkringskassans beslut?
2. Kan samarbete mellan professioner inom hälso- och sjukvården underlätta och förbättra läkares arbete med sjukskrivning?

Utredningens iakttagelser och slutsatser

Läkares och Försäkringskassans bedömning av arbetsförmågans nedsättning

- Läkarens bedömning av arbetsförmågans nedsättning har stor betydelse i sjukpenningärenden.
- Rollfördelningen mellan sjukskrivande läkare och Försäkringskassan är i grunden ändamålsenlig, men det finns bristande förståelse och kunskap gällande respektive uppdrag.
- Bristande förutsättningar finns, till exempel tidsbrist, ineffektiv kommunikation, vilket leder till brister i utförandet av uppdragen.

Utredningens iakttagelser och slutsatser

Samarbete inom hälso- och sjukvården

- Läkare har och behöver ha helhetsansvaret för medicinska beslutet om sjukskrivning.
- Andra professioner och funktioner kan bidra med viktiga underlag till läkarens bedömning och viktiga insatser för individen.
- Samarbetet mellan olika professioner inom hälso- och sjukvården vid sjukskrivning behöver prioriteras och integreras i utvecklingen av hälso- och sjukvården i stort.
- Det är viktigt att resurser används effektivt utifrån behoven i det enskilda fallet. Utredningen ser inget behov av att generellt införa bedömningsteam vid varje sjukskrivning, men i särskilt svåra situationer kan fördjupad kompetens krävas.

Utredningens iakttagelser och slutsatser

Viktiga utvecklingsbehov

- Det finns brister i förutsättningar, i kompetens samt tillgång till kunskapsbaserat stöd för att hantera framförallt mer komplexa sjukskrivningar.
- Ineffektivitet i kommunikation och administration bidrar till bristande förutsättningar. Processen bör förenklas för att frigöra resurser för individer med mer komplexa behov.
- Det finns brister i dialogen och samarbetet mellan hälso- och sjukvården, Försäkringskassan och arbetsgivare. Det finns även behov av utveckling gällande strukturell samverkan mellan parterna.

Rätt förutsättningar för sjukskrivning behövs

Områden med utredningens förslag

Tydlighet i uppdrag och information om sjukskrivning och sjukförsäkring

Effektiv och ändamålsenlig informations- och intygs-hantering

Välfungerande samarbete för arbets-återgång

Säkrad Försäkrings-medicinsk kompetens och kunskap

Rätt organisatoriska förutsättningar för hälso- och sjukvårdens professioner

Samarbete för välfungerande sjukskrivnings-system

Utredningens förslag

Tydlighet i uppdrag och information om sjukskrivning och sjukförsäkring

- Skapa tydlighet och förståelse för parternas uppdrag
- Samlad information om sjukförsäkringen och sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen.

Effektiv och ändamålsenlig informations- och intygshantering

- Förtydliga vilken medicinsk information som behövs i intyg
- Förenklat intygande i förväntat korta sjukskrivningar
- Utveckla nationell infrastruktur för digital hantering av information i intyg

Utredningens förslag

Välfungerande samarbete för arbetsåtergång

- Utvärdera koordineringsinsatser med fokus på samarbete med arbetsgivare.
- Skapa juridiska förutsättningar för effektiva digitala informationskanaler mellan aktörerna.
- Utred möjlighet till praktisk prövning av förutsättningar att återgå i arbete.
- Staten bör säkerställa att det finns ett långsiktigt ansvar för finansiering och genomförande av läkares specialiseringsutbildning inom arbetsmedicin.

Utredningens förslag

Säkrad försäkringsmedicinsk kompetens och kunskap

1. Ett nationellt kompetenscentrum för försäkringsmedicin för hälso- och sjukvården
2. Se över specialisering och utbildningsmål inom försäkringsmedicin för läkare
3. Ekonomiskt stöd för att införa specialiserade försäkringsmedicinska verksamheter inom regionerna
4. Rätt stöd för bedömning av arbetsförmågans nedsättning hos Försäkringskassan
5. Bättre förutsättningar för forskning och kunskapsutveckling

Utredningens förslag

Rätt organisatoriska förutsättningar för hälso- och sjukvårdens professioner

- Huvudmän, vårdgivare och staten behöver ta ansvar för att säkra läkares grundförutsättningar att klara av sitt medicinska uppdrag
- Huvudmän och vårdgivare bör säkerställa att insatser inom sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen är och förblir en integrerad del av ledningen och styrningen inom hälso- och sjukvården
- Nationell uppföljning av hälso- och sjukvårdens insatser och professionernas förutsättningar
- Sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen bör integreras i omställningen mot god och nära vård

Samarbete för välfungerande sjukskrivningssystem

- Förstärkt samarbete för gemensam verksamhetsutveckling
- Tillsätt en nationell samordnare för sjukskrivningsområdet

Konsekvenser

- Utredningen lämnar inga förslag till författningsändringar
- Stimulans till utveckling av försäkringsmedicinsk verksamhet hos regioner genom överenskommelsen om god och nära vård
- Ökat anslag till Socialstyrelsen
- Uppdrag till Försäkringskassan bedöms rymmas inom befintliga ansvarsområden och förvaltningsanslag